

Handläggare
Sofia Cuevas
Telefon: 08-50835571**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 17 juni 2025

Yttrande över remiss av Motion om kartläggning och uppsökande verksamhet för personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/385

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat *Motion om kartläggning och uppsökande verksamhet för personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. I motionen föreslår motionären att arbetsmarknadsnämnden genomför en kartläggning av personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar i syfte att identifiera behov och stöd av insatser och utveckla en strategi för att söka upp dessa personer och erbjuda dem stöd via stadens insatser.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar motionärens uppfattning om att det är viktigt att erbjuda målgruppen som är i behov av stöd olika insatser för att de ska komma i arbete eller studier.

Arbetsmarknadsnämnden har i dagsläget uppsökande insatser och verksamheter som riktar sig direkt till delar av den föreslagna målgruppen som innefattar målgruppen och har god kännedom om deras behov av stöd. Efterfrågan på insatserna är i dagsläget högre än kapaciteten att ta emot deltagare varför arbetsmarknadsförvaltningen avstyrker förslaget. Det är ett mer brådskande behov att fortsätta utöka de framgångsrika verksamheter och arbetssätt som finns idag för att kunna erbjuda stödet till fler.

Arbetsmarknadsförvaltningen
Staben för strategi och samordningPalmfeltsvägen 5
Box 10014
121 26 Stockholm-Globen
Växel 08-508 35 500
Fax
info.amf@stockholm.se
start.stockholm

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Johan Kling (C) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Ärendet

Mot bakgrund av att personer med funktionsnedsättning i högre grad riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden och utbildningssystemet föreslår motionären att kommunfullmäktige ska besluta att arbetsmarknadsnämnden, tillsammans med berörda förvaltningar, genomför en kartläggning av personer med funktionsnedsättning som varken arbetar eller studerar, i syfte att identifiera behov av stöd och insatser.

Utifrån kartläggningen ska arbetsmarknadsnämnden, tillsammans med berörda förvaltningar, utveckla en strategi för att söka upp dessa personer och erbjuda dem hjälp via stadens insatser. En årlig uppföljning av hur kartläggningen och insatserna har påverkat målgruppen med fokus på ökad sysselsättning och inkludering föreslås av motionären.

Motionären föreslår även att arbetsmarknadsnämnden, tillsammans med berörda förvaltningar, utreder möjligheten att skapa särskilda stödprogram för entreprenörskap och företagande för personer med funktionsnedsättning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för strategi och samordning vid arbetsmarknadsförvaltningen. Jobbtorg Stockholm har deltagit i ärendets beredning.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Definition av funktionsnedsättning

Motionären har inte definierat vad som menas med funktionsnedsättning. Arbetsmarknadsförvaltningen ser ett behov av att tydligare definiera målgruppen, särskilt när det gäller vilka personer som eventuellt ska kartläggas. Alla funktionsnedsatta utan varken arbete eller studier är inte aktuella för arbetsmarknadsförvaltningens insatser.

Definitionen av funktionsnedsättning är bred och innefattar en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.¹ Funktionsnedsättningen kan vara i olika grad och påverka livet olika mycket.

I detta yttrande framhävs de målgrupper som ligger inom arbetsmarknadsförvaltningens uppdrag: KAA-ungdomar, unga upp

till 29 år som varken arbetar och studerar och personer som tillhör LSS respektive socialpsykiatrins målgrupp.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på att lyfta personer med funktionsnedsättning som är i behov av stöd för att närma sig arbete eller studier. Samtidigt menar förvaltningen att man bör sträva efter insatser och lösningar som är universella för att passa alla. I stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning lyfts principen om universell utformning som innebär att produkter, miljöer, program och tjänster utformas för att de ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning, utan behov av anpassning eller specialutformning. Många verksamheter inom förvaltningens kärnuppdrag arbetar utifrån funktion och behov snarare än diagnos. Ibland är det viktigt att veta om en person har en funktionsnedsättning, men oftast är det viktigaste att veta hur behovet ser ut oavsett funktionsnedsättning eller inte. Det finns en risk att missa personer med behov av stöd om man utgår från funktionsnedsättning, till exempel i kontexter där funktionsnedsättningar är stigmatiserade av kulturella faktorer.

**Uppsökande verksamheter inom
arbetsmarknadsförvaltningen som innefattar målgruppen**

I den aktuella motionen föreslås att en strategi ska utvecklas för att starta ett uppsökande arbete för att kunna stötta personer med funktionsnedsättning utan varken arbete eller studier.

Arbetsmarknadsförvaltningen har ett omfattande uppsökande arbete riktat till prioriterade målgrupper där funktionsnedsatta innefattas.

Kommunens aktivitetsansvar

Inom kommunens aktivitetsansvar (KAA) som är lagstadgat arbetar förvaltningen med unga under 20 år som inte är inskrivna i gymnasiet, har hoppat av eller saknar gymnasieexamen.

Verksamheterna registrerar inte funktionsnedsättning på ungdomarna men samtliga ur KAA-målgruppen erbjuds stöd när de skrivs in i KAA-registret. Många av ungdomarna har någon typ av psykosociala besvär som de behöver stöd med eller npf-diagnos. Det är också många som inte är färdigdiagnostiserade och som har fallit mellan stolarna. En av faktorerna för att unga inte klarar av sina gymnasiestudier kan vara kända och okända funktionsnedsättningar och diagnoser vilket innebär att staden sannolikt når en stor del av unga under 20 år med funktionsnedsättning inom ramen för KAA-arbetet.

Arbetsmarknadsförvaltningen har två KAA-enheter: syd och nord. Enheterna arbetar individanpassat och har samverkansstrukturer med andra aktörer, bland annat sådana som arbetar med funktionsnedsatta, för att kunna ge varje ungdom rätt stöd. Det individanpassade arbetet innebär att varje individ möts där den är

och det uppsökande arbetet är utbrett. Jobbcoacher, lärare, studie- och yrkesvägledare och kuratorer kan åka hem till ungdomar, eller möt dem på platser utifrån ungdomarnas behov. Verksamheternas kurator arbetar överbryggande mot psykiatrin och socialtjänsten då många hemmasittare har psykisk ohälsa och olika diagnoser. Lärarna arbetar med skolmotivation vilket är en stor tillgång för unga med olika funktionsnedsättningar som har misslyckats med skolan tidigare. Verksamheterna har nyligen initierat samarbete med BUP-projektet Fact som jobbar i team runt svårt psykiskt sjuka barn och unga. Arbetsmarknadsförvaltningen samarbetar även med Arbetsförmedlingen i myndighetens projekt Samstart. Samstart är ett nationellt projekt med mål att öka möjligheterna för unga med funktionsnedsättning att få en bra övergång från skola till arbetsliv.

Det individbaserade arbetet innebär att man utgår från ungdomarnas behov och intressen. Det betyder att för de ungdomar som är intresserade av företagande och entreprenörskap riktas insatser och aktiviteter för att rusta dem inför det.

Unga upp till 29

Arbetsmarknadsförvaltningen har i uppdrag att nå alla unga i staden mellan 19–29 år som varken arbetar eller studerar. Det finns ingen specifik strategi för att nå personer med funktionsnedsättning men arbetet innefattar samarbeten med organisationer som jobbar med personer som har funktionsnedsättning. För att nå målgruppen initieras samarbeten med organisationer som har målgruppen som naturliga medlemmar eller klienter. I dagsläget handlar det framförallt om psykiska funktionsnedsättningar oftare än fysiska. Jobbcoacherna både informerar organisationerna om insatserna som erbjuds och är med i deras verksamheter för att träffa målgruppen.

När jobbcoacherna sökt upp unga som varken arbetar eller studerar slussas individerna vidare till andra insatser. Utmaningen ligger inte i att finna målgruppen, utan snarare i att kunna erbjuda ett nästa steg för personer med ett extra stort behov av stöd. När jobbcoacherna söker upp personer i behov av stora anpassningar för att ta sig vidare mot arbete och studier är insatserna begränsade. De verksamheter inom staden som är särskilt inriktade mot LSS och socialpsykiatrin har långa väntetider.

Utöver utökning av specialiserade insatser ser förvaltningen ett behov av kompetenshöjande insatser till ordinarie jobbtorg för att fortsätta utveckla arbetet med universella lösningar och kunna erbjuda insatser till personer med stora stödbehov.

Verksamheter som specialiserar sig på personer med extra stort stödbehov

Förvaltningen har ett verksamhetsområde inom Jobbtorg Stockholm för personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa (FoP). De är specialiserade på funktionshinderfrågor och arbetar med deltagare som tillhör LSS respektive socialpsykiatrins målgrupp. Huvudsyftet med verksamheterna inom FoP är att bistå personer ur målgrupperna att finna, få och behålla ett arbete eller komma ut i studier. Jobbcoacherna matchar de arbetssökandes kompetenser med arbetsgivares behov och erbjuder stöd till arbetsgivare som önskar rekrytera personer ur verksamhetens målgrupper. Inom ramen för olika projekt samarbetar FoP också med Samordningsförbundets parter, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm.

Inom FoP finns tre huvudsakliga insatser: IWork, Alfa och Bron. IWork är en insats som vänder sig till personer från 18–64 år som har diagnos som omfattas av LSS-lagstiftningen. Deltagarna har ofta diagnoser inom autism eller en intellektuell funktionsnedsättning. Alfa är en insats som vänder sig till personer från 18–64 år som tillhör socialpsykiatrin. Deltagarna har drabbats av långvarig psykisk ohälsa och har ofta en psykosproblematik eller schizofreni. Bron erbjuder stöd och coachning till unga vuxna att gå från anpassad gymnasieskola till arbete och fortsatta studier. Deltagarna har en intellektuell funktionsnedsättning och enheten träffar alla elever som går sista året på anpassad gymnasieskola.

På FoP finns också några projekt som vänder sig till olika grupper av personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik. Projekt Lärkedjan erbjuder arbetsplatsförlagt lärande i syfte att få personer som har en intellektuell funktionsnedsättning att klara av kunskapskriterierna i yrkesutbildningarna vårdbiträde alternativt köksbiträde.

Projektet Integrering av IPS i psykosvården är placerade på fem av sju psykosmottagningar i staden. Syftet är att så tidigt som möjligt föra arbete och studier på tal med patienter inskrivna på mottagningarna samt erbjuda möjlighet till arbetslivsinriktad rehabilitering i form av IPS. Projektet ses som uppsökarverksamhet då det befinner sig där vuxna med psykosproblematik finns. IPS projektet fyller upp alla sina platser och behovet av verksamheten är större än vad projektet i dagsläget kan möta. Vidare finns det utmaningar med överlämningar från projektet då det är långa kötider till FoP:s ordinarie verksamheter. Om uppsökandedelen ska utökas behöver det säkerställas att det finns enheter som kan ta emot de personer man möter i behov av stöd.

Även de ordinarie verksamheterna på FoP upplever utmaningar med en stor efterfrågan på verksamhetens insatser. När verksamhetsområdets insatser först blev biståndsbedömda gick man ut brett med informationsarbete om verksamhetens insatser. Utfallet blev ett mycket högt tryck på verksamheten med en högre efterfrågan än vad enheterna hade kapacitet att möta. Därmed har man minskat på informationsspridningen.

I dagsläget genomförs viss informationsspridning i forum där personer med funktionsnedsättning befinner sig eller finns representerade: på funktionshindersråd, funktionshinderorganisationer, brukardagen, branschdagar m.fl. Verksamheten har även anställt en ambassadör från målgruppen som fungerar som en länk mellan FoP och tänkbara deltagare. Jobbcoacherna på FoP har även ett samarbete med aktörer inom daglig verksamhet. Alla personer på daglig verksamhet som vill kan få tillgång till en jobbcoach. Andelen som vill ha en coach är dock låg, av ca 3200 personer i staden som har daglig verksamhet arbetar jobbcoacherna med ca 20 personer. Här ser förvaltningen en risk för inlåsnings effekter och behov av riktade insatser för att fler från daglig verksamhet får möjlighet att närma sig arbete och studier. Inte minst när det gäller unga personer är insatser som breddar framtidsutsikterna viktiga att fortsätta prioritera och vidareutveckla för att målgruppen inte ska fastna i ett livslångt deltagande i daglig verksamhet.

Om kartläggning

Gällande kartläggning av målgruppen ser arbetsmarknadsförvaltningen flera svårigheter. Motionären har inte specificerat hur en kartläggning förväntas gå till.

En persons eventuella funktionsnedsättning klassas som känsliga uppgifter. Ska en kartläggning ske på individnivå måste en utredning genomföras för att ta reda på om vi kan behandla denna typ av uppgifter. Det handlar bland annat om att se vilken laglig grund vi har att ge olika insatser.

Ett annat tillvägagångssätt att kartlägga funktionsnedsättning är att fråga till exempel intresseorganisationer om deras bild på aggregerad nivå. Då undviker man insamling av känsliga uppgifter men riskerar att missa de personer som inte finns inom intresseorganisationernas kännedom.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar en fortsatt satsning på målgrupper som är i behov av stöd för att närma sig arbete eller studier. Den generella målgruppen personer med

funktionsnedsättning är dock väldigt bred och skulle behöva definieras ytterligare. Förvaltningen ställer sig frågande till om kartläggning och utökat uppsökande arbete bör prioriteras framför att utöka befintliga insatser.

Motionären skriver att en kartläggning av personer med funktionsnedsättning bör göras i syfte att identifiera behov av stöd och insatser. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det redan finns god kännedom om behovet och att förvaltningen erbjuder flera insatser som ger goda resultat till personer med funktionsnedsättning. Befintliga verksamheter hinner dock inte möta upp behovet i tillräckligt hög takt. Målgruppen har växt inom förvaltningen de senaste åren vilket innebär att det saknas kapacitet att ta emot alla och kö uppstår.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att om man ska utöka det uppsökande arbetet måste även insatserna utökas. Detta kan ske bland annat genom riktade uppdrag till kärnverksamheten på jobbtorg eller genom att utöka FoP.

Arbetsmarknadsförvaltningen avstyrker förslaget om kartläggning och utökat uppsökande arbete gentemot personer med funktionsnedsättning men välkomnar utökade insatser riktade mot målgrupper som ligger inom förvaltningens uppdrag.

Karina UddénKarina Uddén

Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Amanda BromanAmanda
Broman

Avdelningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén	2025-06-03
Amanda Broman	2025-06-03